

İSİM TAMLAMALARI

İSİM TAMLAMALARI

Bir ismin başka bir isimle oluşturduğu anlamlı sözcük öbeğine isim tamlaması denir.

Türkçede dört türlü isim tamlaması vardır.Bunlar:

BELİRTİLİ İSİM TAMLAMASI

Tamlayan ve tamlanan her ikisi de tamlama eki alır.

İzmir'**in** deniz- **i**

Öğretmen- **in** kürsü-s-**ü**

Kapı**n-in** kol-**u**

BELİRTİSİZ İSİM TAMLAMASI

Sadece tamlanan tamlama eki alır.

Gül yaprağ- **ı**

Sınıf kapısı - **ı**

Koltuk kenar- **ı**

İSİM TAMLAMALARI

TAKISIZ İSİM TAMLAMASI

Tamlayan ve tamlanan her ikisi de tamlama eki almaz; fakat ikisi de isimdir. Tamlayan sözcük tamlananın “Neyden yapıldığını?” , “Neye benzediğini?” belirtir.

Kerpiç duvar

Bez mendil

Tahta masa

Aslan asker

Balık adam

Zeytin gözler

İSİM TAMLAMALARI

ZİNCİRLEME İSİM TAMLAMASI

En az üç isimle kurulur.Tamlayan ve tamlanandan biri veya her ikisi de isim tamlamasıdır.

1.Tamlayanın İsim Tamlaması olduğu Zincirlene İsim Tamlamaları

ÖRNEK:

Şehir sokaklarının lambaları

Masa ayağının demiri

Dalga seslerinin yankısı

2.Tamlananın İsim Tamlaması Olduğu Zincirleme İsim tamlamaları

ÖRNEK:

Ayşegül'ün okul masrafları

Öğrencilerin sınav heyecanı

Evin demir kapısı

İSİM TAMLAMALARI

ZİNCİRLEME İSİM TAMLAMASI

3.Tamlayanın ve Tamlananın İsim Tamlaması Olduğu Zincirleme İsim Tamlamaları

ÖRNEK:

Edebiyat öğretmenin not defteri

tamlayan

tamlanan

Televizyon programının başlama saati

Tamlayan

tamlanan

İSİM TAMLAMALARINDA ÖZELLİKLER

1.İsim tamlamalarında tamlayanla tamlanan yer değiştirebilir.

Buz gibidir **suları** bu güzelim **köyün**
Rengi hala yanımdadır **gözlerinin**

2.İsim tamlamalarında tamlayanın başına veya tamlayanla tamlananın arasına değişik türde sözcükler girebilir.

Mavi **gömleğin** beyaz **düğmeleri**(sıfatlar)
Ağaçların sararmış **yaprakları** (pekiştirilmiş sıfat)
Sahilin artık **tadı kalmadı.**(zarf)
Çürük **soba borusu**
Malatya eski **valisi**

3.İsim tamlamalarında bir tamlayan birden fazla tamlanana bağlanabilir:

Roman eleştirmenleri ve okurları taze soluklar istiyor.
Bahçenin sümbülü ,bülbülü hiç eksik olmazdı.

İSİM TAMLAMALARINDA ÖZELLİKLER

4.İsim tamlamalarında bir tamlanan birden fazla tamlayana bağlanabilir:

Öğrencilerin ve öğretmenlerin sorunları tartışıldı.

Sanatçı, roman ve deneme alanında başarılıydı.

5.İsim tamlamalarında bazı durumlarda tamlayan düşebilir.

(Onun)Kardeşi dün okula gitmiş.

(Senin)Şiirlerini okudum fakat beğenmedim.

(Bizim)Evimiz okula oldukça uzaktı.

6.İsim tamlamaları bir sıfat tarafından nitelenebilir ya da belirtilebilir:

(Mavi) Çocuk önlüğü

(Pahalı) güneş gözlüğü

(Bu) Sahil kasabası

HAZIRLAYAN: SELAMİ İPEK

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRT.